

Solomonⁱⁿ Onger Akam

O

Solomon

Akar faragha zuim

Akinafarir kam, me ighiamin min an osiri, ezi gumaziba ko amiziba ongezir akaba da vaghvagha akar otevir kabar aven iti. Da kamakin, onger akar otevir mam, gumazim amizir a bar ifongezimin migei. Ezi onger akar otevir mam, amizim a bar ifongezir gumazimin migirigiaba ikarvasi. Ezi akar isin zuir bar aghuiba, aningin onger akar otevir kabar aven ti. Egha da bar deravira kamaghin en akakasi, gumazim amizim bagha bar akonge, ezi amizim uaghan gumazim bagha bar akonge.

Godin Akinafarimin akinafarir igharazir mabar aven, Godin akam inigha izir gumaziba ko gumazir igharazir maba sara kamaghin akar isin zuim gami, Israelia me Godin amuimin min iti. Kamaghin amizi, Israelia akinafarir kam in gara fo, God bar me gifuegha arazir aghuibar me gami. Ezi me uaghan bar God gifonge. Ezi Kraisin gin zuir gumazamizir maba, me akinafarir kam kamaghin an gari, kar Krai uan sios ko aningin akar isin zuim. Krai uan sios bar a gifonge, ezi an sios uaghan bar a gifonge.

Bar Faraghaviram Otivizir Bizibar Eghaghanimin Akinafarimin aven, God gumazim ko amizimin ingari, eghti aning uaning porogh ikiam. (Ni Jenesis 2:24in gan.) Akinafarir kam gavgavim akar kam ganidi, egha kamaghin en akakasi, god gumazir aghuim o amizir aghuim isi ni danighti, ni a bagh bar akongegh. Kar Godin bizir aghuir a pura ni ganingizim.

1

¹ Onger akar kam a bar dera,
 egha onger akaba bar dagh afira.
 Me Solomon ginighnigha a baghavira ighiar kam osiri.

Onger akar faragha zuim

Amizir igiam in onger akam

² Dughiar aviribar ni nan tori,
 ki kamaghsua,
 ni zurara kamaghira damuvira iki.

Guizbangira, ni na gifuegha,
 na baghavira iti.

Ni na gifongezir arazir kam, a bar isingi,
 egha wainin aghuimin isingtizim gafira.

³ Nin mikarzim mughuriar bar aghuim iti.
 Ki nin ziam baregha bar akonge,
 mati ki sandan aghuim bagha bar akonge.

Kamaghin, amizir igiaba bar ni gifonge.

⁴ Ni na inigh ga zuamira ari mangam.
 Ni mati nan atrivim,
 egh ni na inigh mangi uan danganir akuimin mangi.

Egh ga uaghara bar akongegham.

Ni bar na gifonge, kamagh amizi ga bar akonge.

Gan agoroger kam,
 a bar wainba apir gumazibar agorogebagh afira.

Ni bar deragha bar igharagha gari.

Kamaghin amizi, amizir igiaba bar ni bagha pura iri.

⁵ O Jerusalemin itir amizir igiaba, ia oragh.

Nan mikarzim piki,

Ezi ki ganganir aghuim gami.

Nan mikarzim pigha,

mati Kedarin purirpenim.

Ezi nan ganganim bar dera,
 mati inir aghuir Solomonin dipenimin guighav itiba.

⁶ Guizbangira, nan mikarzim piki,
 ezi ia kamaghin nighnighan marki,
 ki ti pura ingangarir amizir kinim. Puvati.

Aruem na gapongezi,
 nan mikarzim kamaghin oto.

Nan tuebaba nan atara na gamizi,
 ki ghua wainin azenibar gari.

Kamaghin amizi, ki deragha uan mikarzim geghuvir pu-
 vati.

⁷ O nan roroar bar aghuim,
 ki bar ni gifonge.

Ni na mikemegh,
 ni uan memen okoruam inigh managh mangam?
 Da danganir manamin mangigh grazir aghuiba bativ
 dar amam?
 Egh aruer ekiamin, da mangi managh muegh
 avughsam?

Ni na mikemeghti,
 ki ni buriamin ingangarir ekiam damuan kogham.

Ni na mikemeghan koghti
 ki ti initam inigh uan guam avaragh,
 egh memebagh eghuvir gumazir igharazibar memen
 okoruabar tongin ni buriam.

Gumazir igiamin onger akam

⁸ O nan amizir dirim, nin ganganim bar deragha
 amizir igharazibar ganganiba bar dagh afira.

Ni nan gansi,
 ni memebar diarir nozibar gin mangi.

Ni dar gin mangi, egh ni grazir aghuibar apigham,
 eghti nin memeba dar amam.

Grazir kaba sipsipbagh eghuvir gumazibar averpeni-
bar boroghin iti.

⁹ O nan dighorim,
nin kurkaziba bar derazi nin ganganim bar dera,
mati hoziaba kurkegha
Isipin atrivimin karis getui.

¹⁰ Kurkazir nin dapanir arizimin guighav itiba,
nin koviamning gamima, a dafo.

Ezi nin manmaniar aghuiba nin firimin itima,
nin firim bar dafo.

¹¹ Eghti e golin kurkazir tabar ingarigh,
silvan kurkazir igharaziba sara ingarigh,
egh ki da isi ni daningam.

*Amizir igiam*in onger akam

¹² Nan atrivim uan dakozim gaku, egha
borer aghuir ki uabi gaghuizimin mughuriam isi.

¹³ Nan roroar ki bar ifongezim,
a mati pauran anezir mughuriar aghuim itim,
nan evarim gisin irighav ikiava akui.

¹⁴ Nan roroar ki bar ifongezim, a mati akimarir mughuriar
aghuium zuim,
a Engedin nguibamin wainin azenibar otifi.

*Gumazir igiam*in onger akam

¹⁵ Ame! Ni amizir bar dirim
ezi ki bar ni gifonge.

Ezi ni uaghan na gifonge,
ezi nin damazim bar dera mati kuarazir bunbamin
damazim.

*Amizir igiam*in onger akam

¹⁶ Ame! Nan roroar gumazir ki bar ifongezim, ni bar dera.
Nin ganganiba bar dera,
ezi ki bar ni gakonge.

Gan misiam mati, grazir garir aghuim.

¹⁷ Temer sidan aguar kaba,
mati gan dipenir akoriba.

Ezi painin temeaba mati
gan dipenir afiaba.

2

¹ Ki mati ruarimin akimarir dirim,
a pura Saronin danganir zarimin oto.

Egha ki mati akimarir aghuarim,
a mighsiabar tongin itir danganir zarimin ti.

Gumazir igiamin onger akam

² Ki garima, nan dughorir amizim, an amizir igiar igharaz-
ibar tongin ikia
mati akimarir dirim dikoniba itir ikarizibar tongin
iti.

Amizir igiamin onger akam

³ Nan roroar gumazir ki bar ifongezim, a gumazir igiar
igharazibar tongin ikia,
mati temer dagher aghuiba itim, a ruarimin ikia
temer igharazibar tongin ti.

Aruer ekiamin dughiam ki an dughuazimin aven ikiasa
bar ifonge.

Temer kamin oviziba bar deragha nan akatorimin
bar isingi.

⁴ A na inigha isar ekiam bagha uan dipenir ekiamin ghu.
A bar na gifonge, ezi ki a bagha bar akonge,
mati nir aghuir me isa gan dagher dipenimin ga
avarazim, ki a bagha bar akonge.

⁵ Nan roroam, ki bar ni gifonge,
ezi nan damaziba nan sirizi, nan agharapaniba bar
nan amira.

Ga uaning, ni ter oviziba ko wainin ovizir me apuzizir taba na danighti,

ki dar amegh ua gavgavim iniam.

⁶ Ki ghaze, Nan roroam uan agharir kiriam, nan dapanimin aghorogham.

Eghti an agharir guvim, a nan namnam muigham.

⁷ O Jerusalemin amiziba, ki kamaghin ian azai, ia dian asizir atiar aghuibagh nighnigh, egh na ko akam akirigh suam,

Ia ga uaning gifongezir arazim, an tuavim apiran marki, egh iki mangiti gan ifongiam givagham.

Onger akar namba 2

*Amizir igiam*in onger akam

⁸ Ki oragha fo, nan roroar gumazir ki bar ifongezim na bagha izi!

Ki garima, a mighsiabagh isin uabi akura ivemara izi.

⁹ Nan roroar gumazir ki bar ifongezim, a pamten ivemari, mati dian asizir apurir gavgavir mam.

Ame! A izegha givagha en dipenimin divazim azenan tughav ikia winduan aven gari.

*Gumazir igiam*in onger akam

¹⁰ Nan roroar gumazir ki bar ifongezim kamaghin na migei:

“O nan amizir ki bar ifongezim,

ni nan amizir dirim,

ni dikavigh azenan izi,

egh na ko, ga ari mangam.

¹¹ Ni amozimin atiatingan marki,

amozir dughiam a gifa.

¹² Ezi akimariba nguazir kamin danganiba bar a da avara, ezi kar onger akabar dughiam.

Aruer kuaraziba tintinimin ruaribar
onger akabagh ami.

¹³ Ezi fighin temeba be.

Ezi ruarimin beniba akimariba otifi,
ezi dar akimariba mughuriar aghuiba zui.

O nan amizir ki bar ifongezim,
nan amizir dirim,
ni dikavigh azenan izi,
egh ga ari mangam.”

¹⁴ Ni uan dipenimin aven ikia,

mati kuarazir bunbam saghon itir mighsiamin dagiar
torir muziarimin modoghav iti.

Ni azenan iziti, ki nin guar dirimin ganiva,
egh nin tiarir isingtizim baragham.

¹⁵ Gan wainin ikarizibar, akimariba otifi.

E fo, afiar atiar muziariba aruava tintinibar wainin
azenibagh asighasighasava ami.

Kamaghin amizi, ni afiar atiar muziarir kabar suikigh,
eghti da gan azenimin aven izegh gan wainin ikariz-
ibagh asighasighan kogham.

Amizir igiamin onger akam

¹⁶ Nan roroar gumazir ki bar ifongezim, ki an amuim,
ezi a nan pam,

mati a uan memeba inigha

akimarir aghuibar tongin ghuzi, da graziba api
moghin,

a na ko ikiasa bar akonge.

¹⁷ A dagh eghuv dar gan mangiti

aminim tiraghti, mitarmem ari mangigham.

O nan roroar gumazir ki bar ifongezim, ni zuamira
raghirigh ari mangi,

mati asizir dian apurir aghuir mam ivemara mighsiar
ekiabagh isin ara zui.

3

¹ Ki dimagaribar zurara akuava, irebabar gumazir ki
ifongezir kamin gari.

Egha irebamin aven ki pamtemin a ginighnigha dan-
ganiba bar a buriavira ikia ghua,
egha an apizir puvati.

² Ki irebamin aven dikavigha, nguibar ekiamin aven a
buriagh arui.

Ki nguibar ekiamin tuaviba ko, gumazamiziba uari
akuvir danganiba ko danganiba bar dagh arui.

Egha ki bar ifongezir gumazir kam buria,
egha ki a batozir puvati.

³ Ezi nguibar ekiam geghuvir gumaziba arua iza na bato.
Ezi ki men azara,

“Gumazir ki ifongezir kam, ia ti an ganiz, o puvati?”

⁴ Egha ki me ategha ghua

maghira gumazir ki ifongezir kamin api.

Ki a bagha ghua a muki,

egha ki an ataghiraghan aghua.

Egha ki a inigha uan amebamin dipenimin ghu,

egha ga amebar na batezimin danganir akuimin aven
ghu.

⁵ O Jerusalemin amiziba, ki kamaghin ian azai,

ia dian asizir atiar aghuibagh nighnigh,

egh na ko akam akirigh suam,

ia ga uaning gifongezir arazim, an tuavim apiran marki,

egh iki mangiti gan ifongiam givagham.

Onger akar namba 3

*Amizir igiam*in onger akam

⁶ Bizir tizim gumazamiziba puvatizir danganim ategha izi?
 Bizir kam, mati migharim me sanda ko pauran
 anezir, me iter balsan eborimin ingarizim tuema
 an migharim otifi.

Ezi an mughuriam,
 mati pauran aghuir dagiar ingangaribagh amir gu-
 maziba amadim.

⁷ Ia gan! Me akuriar aghuim inigha a gupugha izi.
 Ezi Atrivim Solomon uabi a gaperaghav iti.

Ezi 60plan midorozir gumaziba a ko izi.
 Me Israelian midorozir gumazibar tongin itir mi-
 dorozir gumazir gavgaviba.

⁸ Me fomira dughiar aviribar misoke.
 Egha me midorozir sababar misogha bar fo.
 Me bar moghira vaghvagha uan midorozir sababa suiki.
 Me fo, apaniba dimagaribar iza me misosi,
 kamaghin amizi, me deravira uari bagha gara
 iti.

⁹ Atrivim Solomon uan gumazibav kemezi,
 me kantri Lebanonin temer aghuiba inigha
 a bagha akuriar aghuimin ingari,
 mati dipenir muziarir mam.

¹⁰ Akuriar aghuir kamin sueba, me silvan dar ingari,
 ezi an dabirabir danganim me golin an ingari.
 Ezi me akuriar aghuir kamin danganir apiaghirimin pilo,
 atrivimin inir pighaghevimin anevara.
 Jerusalem amiziba deravira dabirabir kam asingi.
 Me atrivim bagha ingangarir kam damuasa bar
 ifonge.

¹¹ O Jerusalem amiziba, ia azenan izi Atrivim Solomonin
 ganigh.

Atrivimın dapanir asuam an dapanimin iti.
 Atrivim Solomon amuimin itir dughiamin, an amebam
 dapanir asuar kam isa an dapanim garu.
 Ezi dughiar kamin a bar akonge.

4

*Gumazir igiam*in onger akam

¹ O amizir ki ifongezim, nin ganganim bar dera.

Bar guizbangira, ni amizir dirim.

Ni uan guam mongasa nir avizim uan dapanim gike.

Ezi ki nin damazimningin gari, aning kuarazir bun-
 bamın damazimningin min dikiravira gara bar
 dera.

Nin dapanir arizim girakirangin guraghav itim, pigha
 ruaragha bar dera,

mati memen pizir okoruam bar akuegha, uari fa kura
 Gileatin Mighsiamin ghuaghiri.

² Nin atariba bar ghurghuri,

mati sipsipin mikarzir ghurghuriba, me dar ariz-
 ibagh isegha datirighira da rue.

Nin ataritam asiaghirizir pu,

Puvati. Da bar deravira iti.

³ Nin iriviba bar aghevegha, mati benir aghevim.

Nin akatorim bar aghungigha, bar dera.

Inim nin guam avara,

ezi ki nin koviamningin gari, aning dafo,
 mati pomigranetin ovizir aghevir akuam.

⁴ Nin firagharim bar ruaragha bar dera,

mati Atrivim Devitin tauan ruarir aghuim.

Ezi nin firagharimin itir manmaniar aghuiba,

mati midorozir gumazir aviribar oraba taghtagha
 tauan ruarir kamin guighav iti.

⁵ Nin otemning mati dian asizir aghuarir pumuning,

akimaribar tongin graziba api.

⁶ Aning mati mighsiar mamning, mughuriar aghuiba itir
biziba bar aning gizifa,
mam sandan anezim, ezi mam pauran balsamin
temer eborimin ingarizim.

Ki mangi mighsiar kamningin iki mangiti
aminim tiraghti, aruem oviram.

⁷ Nan amizir ki bar ifongezim, nin ganganim bar dera.
Nin mikarzim duar kuritam an itir puvati.

⁸ Nan amuim, ni na ko izi,
egh ga Lebanonin Mighsiaba ategh mangam.
Ni Amanan Mighsiam ko Senirin Mighsiam ko Hermonin
Mighsiar orazim
ategh izighiri.

Ni fo, laionba ko asizir atiar igharaziba mighsiar
kabar iti.

⁹ Ni nan amuim,
egha ni guizin nan dighorim asi.
Ni dughiar vamiran pura damazir ofizimningin nan gara,
egha nan dighorim asi.

Ki nin firimin itir manmaniamin gara
bar ni gifonge.

¹⁰ Ni nan amuim,
egha ni guizin nan dighorim,
ni bar na gifonge,
ezi ki bar akonge.

Nin ifongiar kam, a bar isingi,
egha wainin isingtizim gafira.
Sandan mughuriar ni uabi gazuir kam,
a pauran mabar mughuriaba bar dagh afira.

¹¹ O nan amuim,
nin migirigiaba, nan kuarimin aven bar isingi.
Nin akamin torir araziba, nan akamin bar isingi,

mati hani akatorimîn isingi.
 Nî nan torezi, ki bar akonge,
 mati ki bulmakaun oter eborim ko ani api.
 Nî nan korotiaba mughuriar aghuim iti,
 mati Lebanonînan Mighsiabar mughuriar aghuim.

¹² O nan amuim, nî bar nan dîghorim.
 Nî mati azenir divazim itim,
 eghti gumazitam an mangan kogham.
 Nî mati mozir dipar mam,
 egha azenir kamin aven iti,
 eghti gumazitam aven mangan kogham.

¹³⁻¹⁴ Nî mati azenir aghuim,
 temer bar aghuiba an iti.
 Temer maba dagher aghuiba iti,
 ezi maba mughuriar aghuim zuir boreba iti.
 Maba me dar sandan aghuibar dar ingari,
 egha maba, daghebagh amima, da isingi.
 Temer kaba, dar oviziba bar isingigha, nguazir kamin ter
 oviziba bar dagh afira.
 Dar eboriba bar isingigha, nguazir kamin ter eboriba
 bar dagh afira.

¹⁵ Nî mati mozir dipam izivagha fasfagha ivemara ghua,
 ikirimirir zurara itim anidim azenir kam ganidi.
 Nî mati daghurir suiar dipaba
 Lebanonînan Mighsiabar otiva ivemara izaghira azenir
 kamin izim.

*Amizir igiam*in onger akam

¹⁶ O notin aminim, nî osegh dikafigh.
 O sautin aminim, nî dikavigh izi.
 Gua dikavigh izi nan azenim givang,
 egh danganiba bar dar amuti,
 da azenir kamin mughuriar aghuim ikiam.

Eghti nan roroar gumazir ki bar ifongezim,
uan azenimin iziva, egh an ter ovizir bar aghuibar
amam.

5

*Gumazir igiam*in onger akam

^{1a} O nan amuim, ni bar nan dighorimra,
ki uan azenimin izegha gifa.

Egha nan sanda ko temer eborir mughuriar aghuiba itiba,
ki da akufa.

Ki uan hanin aghuim amegha,
uan bulmakaun oter eborim ko wainin dipam
amegha gifa.

Amizibar onger akam

^{1b} Gua namakar aghuimning,
gua deravira uaning gifongegh,
mati gua dagheba ko dipaba apa,
ghua bar izifa.

Onger akar namba 4

*Amizir igiam*in onger akam

^{2a} Ki dimagarimin akuima,
nan nighnizim ingaravira iti.

Egha ki irebamin aven uan roroar gumazir ki bar ifongez-
imin garima,
a nan tiar akam gafughafusi.

*Gumazir igiam*in onger akam

^{2b} O nan amuim, ni guizin bar nan dighorim,
ni kuarazir bunbamin min ikia guizbangira bar dera.
Ni tiam kuighti ki aven izam.

Dimagarimin ghuariam izaghira nan dapanim rue.
Ezi nan dapanarizim kumkumi.

Amizir igiam in onger akam

³ Ki uan korotiar ruarim suegha gifa.

Ki tizim bagh uam aneghuam?

Ki uan dagariba ruegha gifa.

Egh dikavigh daruan aghua.

Tizim bagh nan dagariba ua mizegham?

⁴ Ki orazi, nan roroar gumazir ki bar ifongezim,

tiam kuighasa uan dafarim isa aven tiar torimin

amadagha tiar akamin igugunimin suirazi,

nan mikarzim na dikafi,

ezi ki a baghavira ikia bar akonge.

⁵ Ki uan roroar ki bar ifongezim bagha tiam kuasa dikafi.

Ki uan dafarim isa tiar akamin gugunim darighasava

amima,

ezi sandan nan dafarimin itim, ira

tiar akamin igugunimin poro.

⁶ Ki uan roroar gumazir ki bar ifongezim bagha tiam kui.

Ki gari, ezi puvati, a zuamira ua ragha ghugha gifa.

Ezi ki an garir puvati.

Ki an migirigiabagh nighnigha

nan navim a bagha bar ikufi.

Ki a buriagharua, an apizir puvati.

Ki an deima, a na ikarazir puvati.

⁷ Ezi nguibar ekiamin divazim geghuvir gumaziba na

batogha,

na misogha na mikarzim gasighasigha,

egha ki azenan azuir korotiam ini.

⁸ O Jerusalemin amiziba, ki akar gavgavim ia ganiga ghaze,

ia nan roroar gumazir ki bar ifongezir kam, ia a

batoghiva, a mikim suam,

ki bar a gifonge.

Bizir kam bagha nan agharapaniba nan amirazi, nan

damazimning nan siri.

Amizibar onger akam

⁹ O amizir dirim, nin ganganim bar deragha
 amizir igharazibar ganganiba bar dagh afira.
 Ni ifongezir roroar gumazir kam,
 a gumazir manmaghin garim?
 A ti e amizir igharaziba en paba bar dagh afira,
 kamaghin amizi ni ghaze,
 e ni ko akar kam akiram.

Amizir igiamin onger akam

¹⁰ Nan roroar gumazir ki bar ifongezim, a bar gavgavigha,
 an guam bar derazi, an damazimning dafozi, an
 mikarzimn ganganim bar dera,
 egha gumazir tausen plan aviribar ganganim
 gafira.

¹¹ An dapanim bar deragha golin min dafo.
 An dapanarizim pigha bar dera,
 mati kuarazir pizimin arizim.

¹² An damazimning bar dafogha,
 mati kuarazir bunbamning ruegha givagha, dipar
 miriamin aperaghav iti.

¹³ An koviamningin bar deragha
 mati temer eborir mughuriar aghuim itiba azenim
 gizifa.
 An iriviba, mati akimarir aghuim.
 An migirigiaba bar dera,
 mati sandan mughuriar aghuim.

¹⁴ An agharimning bar dera.
 Egh uan dafarimningin kurka ringin ivezir pin koziba
 aghui.
 An navir asizim bar ghurghurigha, bar dafo.
 Ezi an letiam me dagiar bluplan ivezir pin kozibar
 anesingizi, a uan ivariam gike.

- ¹⁵ An suemning mati guarir akinir pumuning,
me dagiar ghurghurir aghuibar aningın ingari.
Ezi aning golin taghtazir pumuning gisin tughav iti.
An ganganim bar deragha, mati sidan temer diriba,
egha mati Lebanonın kantrin mighsiar ekiaba.
- ¹⁶ A nan torima, ki an isingtızim isi.
An mikarzim bar moghira na gamima, ki bar a gi-
fonge.
- O ia Jerusalemın amiziba,
ki ifongezir gumazir kam, a nan roroar aghuim,
an ganganim kamaghın gari.

6

Amizibar onger akam

- ¹ O ni amizir dirim, ni bar amizir igharazibagh afira.
Nin roroar gumazir ni bar ifongezim managh ghu?
Ni e mikemeghti, e nin akuragh a buriam.
A tuavir manamin ghu?

Amizir igiamın onger akam

- ² Nan roroar gumazir ki bar ifongezim,
uan azenim giraghu.
Azenir kam, bizir mughuriar aghuiba itiba, a gizifa.
An memen okoruam azenimin graziba api,
ezi an akimarir aghuiba akumakua da arisi.
- ³ Nan roroar gumazir ki bar ifongezim, ki an amuim,
ezi a nan pam,
mati a uan memeba inigha
akimarir aghuibar tongın ghuzi,
da graziba api.

Onger akar namba 5

Gumazir igiamın onger akam

- ⁴ O ki ifongezir amizim, nin ganganim bar dera,

mati Tirsan nguibar ekiam,
ko Jerusalemin nguibar ekiam.

Nin ganganim nan damazimin, ni amizir bar dirim,
mati gumazir mam gari, midorozir gumaziba uan
ababanir inir avizibar suigha izi,
ezi ki digavir kuram gamigha mikiman asa.

⁵ Ni nan ganan ki aghua.

Ni nan gara nan muriam aghorima, ki okam nighnisi.
Nin dapanarizir girakirangin guraghav itim, pigha ru-
aragha bar dera,
mati memen pizir okoruam bar akuegha, uari fa kura
Gileatin Mighsiamin ghuaghiri.

⁶ Nin atariba bar ghurghuri,
mati sipsipin ghurghurimin ariziba
me datirighira da rue.

Nin ataritam asiaghirizir pu.
Puvati. Da bar deraghavira iti.

⁷ Inim nin guam avara,
ezi ki nin koviamningin gari, aning dafogha,
mati pomigranetin ovizir aghevir akuam.

⁸ Atrivim amuir aviriba iti.
60plan kwinba, ko 80plan amuir doziba.
Egha amizir igiar avirir maba uaghan iti,
ezi gumazitam men dibobonim gifozir puvati.

⁹ Ezi ko, ki amizir ifongezir vamira iti.
A bar amizibagh afira,
ezi ki bar a gifonge.

An amebam, uan guivibar tongin, bar a gifuegha,
a bagha bar akonge.

Amizir igiaba bar an garava,
an ziam fe.

Atrivimin amuir ekiaba ko, amuir doziba,

a bagha bar akuegha ighiabagh ami.

¹⁰ Muna tinara nan gari?

An guam mati aminim tirazi,
aruer ekiam isiragha dafo.

An guam bar angarigha, mati iakinir aruem
isira.

An ganganim nan damazimin bar amizir dirim,
mati gumazir mam garima, midorozir gumaziba uan
ababanir inir avizibar suigha izi,
ezi ki digavir kuram gamigha mikiman asa.

¹¹ Ki izaghirigha givagha azenimin aven itir temer aghuir
oviziba itibar tongin iti.

Ki temeba ko dar akimarir otivibar ganasa danganir
zarimin ize.

Ki wainin ikarizir mumuriba, ko temer dagher
aghuiba itibar akimaribar ganasa ize.

¹² O nan amizim, ki nin gara,
egha agorogem na misosi.

Ki kamaghin nighnisi,

ki mati gumazir aruar mamın karisin aven iti.*

Amizibar onger akam

^{13a} O Sulamin ikizimin amizim,
ni uamatengegh,

ni uamatengegh.

Ni uamategh iziti, e nin ganika!

Amizir igiamin onger akam

^{13b} Ki Sulamin ikizimin amizim,
ia tizim bagh nan ganti,

ki midorozir gumazir okoruar pumuningin
tongin igham gighiam?

* **6:12:** Hibrun akam vezin kam deragha a migeir puvati.

7

*Gumazir igiam*in onger akam

¹ O ki ifongezir amizim, ni bar amizir igharazibagh afira,
egha mati atrivimin guivim.

Ni dagarir asuaba aghuizi,
nin dagarimning bar aghungi.

Nin oghiriamningin ganganimning, bar dera,
mati nedazir mamning, fofozir gumazim dagiar
aghuimin aning aghore.

² Nin overapanim,
mati itarir mam, me wainin dipam ko pauran
isingtizim verezi, an a gizifa.

Nin navim bar dera,
mati witin pozir mam, me akimarir aghuaribar an
kuruke.

³ Nin otemning bar dera,
mati asizir dian atiar aghuarir pumuning.

⁴ Nin firagharim bar dera,
mati tauan ruarir ghurghurim.

Nin damazimning bar dera,
mati dipar akarer muziarir Hesbonin nguibar eki-
amin tiar akamin boroghin itimning.

Nin atinim bar dera,
mati Lebanon geghuvir gumazibar tauan ruarim.
Me an ikiava, Damaskusin nguibar ekiam
geghufi.

⁵ Nin dapanim nin namnam gisin ikia bar dera,
mati atrivimin dapanir asuam,
egha mati Karmelin Mighsiar orazim.

Nin dapanir arizir girakirangin guraghav itim, pigha ru-
aragha bar deragha taghtasi,
mati atrivimin inir aghuim.

Egh nin dapanarizir kam,

atrivim damuti, a ni gakuegh, nin kalabuziar gumaz-
imin min otogham.

⁶ O nan amizir ki ifongezim, ni amizir bar dirim.

Ki bar ni gifonge,
ezi nin biziba bar na gamima,
ki bar akonge.

⁷ Nin ruarim bar dera,
mati iruem voroghira tughav iti.

Ezi nin otemning,
mati iruer foroziamning.

⁸ Ki ghaze, ki iruer kamin mavanang,
egh an dagheba iniam.

Ki nin otemningin gari,
aning mati wainin orozaghar ovizir aviriba itimning.
Ezi nin akamin otivir mughuriam,
mati ter ovizir mughuriar aghuim itim.

⁹ Ni nan torima bar dera,
mati wainin bar aghuim, nan amizimin akatorimin
amiraghavira emiri.

Ni nan tora,
mati ga uaning inigha akua wainin isingtizim api.

*Amizir igiam*in onger akam

¹⁰ Nan roroar gumazir ki bar ifongezim,
ki an amuim,
ezi a bar na gifonge.

¹¹ O nan roroar gumazir ki bar ifongezim,
ni na ko izi.
Ga dimagarimin ruarimin mangi,
egh nguibar dozibar iki dakuam.

¹² Egh mizaraghara dikavigh mangi
wainin ikarizir azenibar ganam.
Dar atiba ko akimariba ti oneghama?

Egh uaghan pomigranetin ovizir aghuiba ber teme-
 bar ganam,
 dar akimariba ti onez, o puvati?
 Ga wainin azenir kamin iki,
 egh ki uabi isi ni daning kamaghin nin akagham,
 ki bar ni gifonge.

¹³ O nan roroar gumazir ki bar ifongezim,
 ki temer ovizir aghuiba ini,
 ter ovizir kaba e dav gia ghaze, amiziba an
 oviziba isa akavsiar arazim gamua da apima,
 dar mughuriam gumazim damuti, an amuim ko
 daku, egh boriba batam,
 ki da isa tiar akamin boroghin da ati,
 eghti ni dar amam.

Ki fomira maba ini,
 egha maba ki datirighira da ini.
 Ki uan ifongiam isa ni baghavira aneti.
 Egh ga ter ovizir kamin mughuriam ini ga uan ifongiam
 damuti, a dikavam.

8

¹ Nan amebam ti ni bategha, otem ni ganingizi,
 kamaghin deraghai.
 Kamaghin, ki tuavir ekiamin ni batogh,
 nin torti gumazitam pazi ga ginighnighan kogham.

² Egha ki ni inigha ga uan amebamin dipenimin ghuzi,
 ni deravira nan sure gamighai.
 Ezi ki, wain ko pauran isingtizim sara verezim,
 a isa ni ganighai.
 Egha ki uan pomigranetin ovizibar dipaba ni
 ganingizi, ni da ameghai.

³ Ki ghaze, nan roroam uan agharir kiriam
 nan dapanimin aghorogham.

Eghti an agharir guvim, a nan namnam muigham.

⁴ O Jerusalemin amiziba, ki kamaghin ian azai,
 ia na ko akam akirigh suam,
 ga uaning gifongezir arazim, ia an tuavim apiran marki,
 egh iki mangiti gan ifongiam givagham.

Onger akar namba 6

Amizibar onger akam

^{5a} Ia gan. Munar amizir manam gumazamiziba puvatizir
 danganim ategha izi,
 egha uan roroar gumazir a ifongezim dukuagha an-
 ing izi?

Gumazir igiamin onger akam

^{5b} Ga temer ovizir aghuiba itimin povimin ikiava,
 ki nin ifongiam gamizi, a dikafi.
 Nin amebam temer kamın apebamin ni bate.

Amizir igiamin onger akam

⁶ Ni uan navir averiamin aven, narara ifongegh,
 egh uam amizitam gifueghan marki.
 Ni amizir igharazitam uan dafarimin an suighan marki.
 Kirara, ni nan dafarimin suigh.
 Nan ifongiam ni bagha bar gavgafi,
 mati Ovevem ni iniasa gavgafi.
 Kamaghira, nan ifongiam ni bagha puvira dikafi,
 mati avim isia pamten dikafi.
⁷ Ifongiar arazim, an avir mizariamın min isi,
 kamaghin ongarir ekiaba anemungan iburagham,
 eghti aperiar ekiaba iziva anegivaghan kogham.
 Gumazitam nan ifongiam givesi nighnigh, uan dagiaba ko
 biziba isi na daningti, tam tughatighan kogham.
 Ki dagh ifueghan kogham.

Ki pura ni gifuegham.

*Amizir igiam*in tuebabar onger akam

⁸ En buaramizim suvighavira iti
ezi an otemning tighari.

An amizir ekiamin otoghti,
gumazitam an ikisi damuti,
e manmaghin a bagh damuam?

⁹ En buaramizim nguibar ekiamin divazimin min deravira
ikiti,
e divazir kam gisin a bagh silvan tauan a geghu-
vamimin ingaram.

Eghti a nguibar ekiamin tiar akamin min ikiti,
e temer sidan ararir gavgavibar anepirigham.

*Amizir igiam*in onger akam

¹⁰ Ki mati nguibar ekiam ekiaruzir divazim,
ezi nan otemning mati tauan ruarir pumuning.

Ki ifongezir gumazim nan gari,
ki aghuigha amizir ekiamin oto.
Egha ki an damazimin bar dera.

*Gumazir igiam*in onger akam

¹¹ Atrivim Solomonin wainin azenim Balhamonin
nguibamin iti.

Gumaziba azenir kamin ingarsi,
me vaghvagh 1,000 silvan dagiaba isi Atrivim
Solomon daning.

¹² Solomon mar uan 1,000 silvan dagiaba ini.

Ezi gumazir azenimin ingariba,
me mar uan 200 silvan dagiaba ini.

Ezi ki bizir kabagh nighnizir puvati,
ki uabi, nan wainin azenim iti.
Ki uabi wainin azenir kamin gari.

¹³ O amizir ki ifongezim,

ni azenimin aven iki mikimti, ki nin tiarim
baragham.

Nan namakaba uaghan nin tiarim baraghasa.

*Amizir igiam*in onger akam

¹⁴O nan roroar gumazir ki bar ifongezim,
ni uamategh atamra izasa ki ifonge,
mati dian asizir atiar aghuim mighsiabagh isin ive-
mara izi,
mighsiar kaba, bizir mughuriar aghuir aviriba
dar iti.

**Godin Eghaghanim: Akar Gavgavir Dikirizir Ghurim ko
Igiam
The Holy Bible in the Aruamu language of Madang Province,
Papua New Guinea, 2020 Edition
Buk Baibel long tokples Aruamu long Madang Provins long
Niugini long 2020**

copyright © 2020 Pioneer Bible Translators

Language: Aruamu

Translation by: Pioneer Bible Translators

Contributor: The Seed Company

GOD'S STORY in the Aruamu Language of Papua New Guinea

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-03-04

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Oct 2021 from source files dated 19 Oct 2021

8f6beb37-6783-55d5-91ed-8321cc3f5eea